

SPIS TREŚCI

WSTĘP (<i>Wiesława Kozek</i>)	11
CZĘŚĆ I. LIBERALIZACJA I PRYWATYZACJA JAKO ZMIANA ...	19
1. Prywatyzacja i liberalizacja usług publicznych w Polsce (<i>Wiesława Kozek</i>)	21
1.1. Co to są usługi publiczne?	22
1.2. Procesy liberalizacji i prywatyzacji usług publicznych jako cele polityki gospodarczej	24
1.2.1. Czynniki warunkujące projekty liberalizacji i prywa- tyzacji	27
1.2.2. Tempo i kierunek procesu liberalizacji	29
1.3. Modele badania liberalizacji i prywatyzacji	30
1.3.1. Model badania liberalizacji	30
1.3.2. Model badania prywatyzacji	31
1.3.3. Model badania regulacji	32
1.3.4. Model badania interesariuszy liberalizacji i prywa- tyzacji	34
1.3.4.1. Rola rządu	35
1.3.4.2. Inni interesariusze procesu liberalizacji i prywatyzacji	36
1.3.4.3. Konflikty i napięcia między interesariuszami procesu liberalizacji i prywatyzacji	38
1.4. Liberalizacja i prywatyzacja wybranych usług publicznych w Polsce	39
1.4.1. Zmiany w szpitalnictwie w kontekście europejskim ..	39
1.4.1.1. Liberalizacja jako skutek ekonomizacji	39

1.4.1.2.	Prywatyzacja	44
1.4.1.3.	Regulacja	45
1.4.1.4.	Rola interesariuszy	47
1.4.1.5.	Konflikty i napięcia między interesariuszami sektora	49
1.4.1.6.	Podsumowanie	50
1.4.2.	Zmiany w publicznym transporcie lokalnym w kontekście europejskim	52
1.4.2.1.	Liberalizacja	52
1.4.2.2.	Prywatyzacja	52
1.4.2.3.	Regulacje rynkowe	53
1.4.2.4.	Rola interesariuszy	54
1.4.2.5.	Konflikty i napięcia między interesariuszami sektora	56
1.4.2.6.	Podsumowanie	57
1.4.3.	Zmiany w branży dostarczania energii elektrycznej w Polsce w kontekście europejskim	58
1.4.3.1.	Liberalizacja	58
1.4.3.2.	Prywatyzacja	59
1.4.3.3.	Regulacja rynkowa	60
1.4.3.4.	Rola interesariuszy	60
1.4.3.5.	Konflikty i napięcia między interesariuszami sektora	61
1.4.3.6.	Podsumowanie	62
1.4.4.	Zmiany liberalizacyjne i prywatyzacyjne w usługach pocztowych	63
1.4.4.1.	Liberalizacja	63
1.4.4.2.	Prywatyzacja	64
1.4.4.3.	Regulacje rynkowe	65
1.4.4.4.	Rola interesariuszy	65
1.4.4.5.	Konflikty i napięcia między interesariuszami sektora	66
1.4.4.6.	Podsumowanie	67
1.5.	Podsumowanie: model usług publicznych w Polsce w procesie zmian	68
	Literatura	70
2.	Konsensualny styl radykalnej zmiany: trajektoria procesu restrukturyzacji w zagranicznej firmie sektora energetycznego w Polsce (Agnieszka Maciuk-Grochowska)	75
2.1.	Trajektoria procesu prywatyzacji w Gama Poland SA	77
2.2.	Polityka personalna i proces budowania kultury korporacyjnej w Gama Poland SA	79
2.3.	Zagraniczna korporacja w ocenie załogi	83

2.4. Wynagrodzenia i świadczenia w Gama Poland SA	86
2.5. Działalność związków zawodowych w Gama Poland SA ...	88
2.6. Wnioski	92
Literatura	94

CZEŚĆ II. PROCESY ZATRUDNIENIA

1. Wpływ liberalizacji i prywatyzacji usług publicznych na zatrudnienie (<i>Wiesława Kozek, Beata Radzka</i>)	97
1.1. Ochrona zdrowia i szpitale	98
1.2. Sektor elektryczny	104
1.3. Transport lokalny	110
1.4. Sektor usług pocztowych	115
1.5. Podsumowanie	121
Literatura	122
2. W poszukiwaniu przewagi konkurencyjnej opartej na elastyczności w transporcie pasażerskim (<i>Wiesława Kozek, Julia Kubisa</i>)	125
2.1. Wykorzystanie szans na prywatyzację	126
2.2. Reakcja na zmienne warunki konkurencji	128
2.3. Zmiany organizacyjne: w kierunku lepszej kontroli zasobów pracy	129
2.4. Elastyczność w sferze zatrudnienia	131
2.4.1. Elastyczność funkcjonalna	132
2.4.2. Elastyczność liczbowa	133
2.4.3. Elastyczność finansowa	134
2.4.4. Elastyczność w zakresie czasu pracy	135
2.4.5. Elastyczność typu „oddalenie”	136
2.4.6. Zróżnicowanie strategii zatrudnienia w odniesieniu do różnych grup pracowniczych	136
2.5. Stosunki pracy i kultura organizacyjna w Alfa-Bus jako podstawa dla „wolnej ręki” kierownictwa	137
2.6. Podsumowanie	139
Literatura	140
3. Kurierzy w sektorze pocztowym w Polsce – praca na własny rachunek jako wymuszenie czy jako wybór? (<i>Damian Podawca</i>) ..	141
3.1. Profil demograficzny i zawodowy kurierów	143
3.2. Charakterystyka pracy kuriera	145
3.3. Kurier – przedsiębiorca czy pracownik zależny?	149
3.4. Podsumowanie	155
Literatura	156

CZĘŚĆ III. STOSUNKI PRACY 157

1. Zdolność modelu stosunków pracy do ograniczenia konkurencji opartej na niskich kosztach płacowych (*Wiesława Kozek, Julia Kubisa*) 159
 - 1.1. Modele stosunków pracy w usługach publicznych 160
 - 1.2. Sektor pocztowy w Polsce – zdolność modelu dualnego stosunków pracy do ograniczenia konkurencji opartej na niskich kosztach płacowych 163
 - 1.3. Sektor dostarczania energii elektrycznej – zdolność modelu ciągłości branżowej do ograniczenia konkurencji opartej na niskich kosztach płacowych 165
 - 1.4. Model rozproszonych stosunków pracy w sektorze zbiorowego transportu lokalnego. Niska zdolność do ograniczenia konkurencji opartej na niskich kosztach płacowych 167
 - 1.5. Model rozproszonych stosunków pracy w sektorze szpitalnictwa. Bardzo niska zdolność do ograniczenia konkurencji opartej na niskich kosztach płacowych 170
 - 1.6. Podsumowanie 173
- Literatura 173
2. Związki zawodowe pielęgniarek i położnych: w obronie jakości usług zdrowotnych (*Julia Kubisa*) 175
 - 2.1. Marsze i blokady 179
 - 2.2. Okupacje 180
 - 2.3. Protest w formie głódówki 181
 - 2.4. Strajk: odejście od łóżek pacjentów 181
 - 2.5. Redukcje w zatrudnieniu pielęgniarek jako skutek reformy 182
 - 2.6. Białe Miasteczko i rozmowy z rządem – próba centralizacji negocjacji zbiorowych 184
 - 2.7. Praca na kontraktach jako przejaw postępującej deregulacji rynku pracy. Warunki pracy w skomercjalizowanych placówkach 185
 - 2.8. Drenaż opieki 187
 - 2.9. Efekty protestów a reforma – czy pielęgniarki mają dostateczną siłę przetargową? 188
 - 2.10. Podsumowanie 190
- Literatura 191

CZĘŚĆ IV. KONSUMENTCI 193

1. Usługi publiczne. Oceny i preferencje polskich konsumentów na tle europejskim (*Piotr Ostrowski*) 195
 - 1.1. Wstęp 195

1.2. Usługi publiczne w Polsce w ocenie respondentów: satysfakcja konsumentka	199
1.3. Usługi pocztowe	203
1.4. Transport lokalny	206
1.5. Dostarczanie energii elektrycznej	208
1.6. Usługi zdrowotne	211
1.7. Wnioski. Analiza porównawcza	216
1.8. Jaki zakres usług powszechnych?	219
1.8.1. Usługi pocztowe	220
1.8.2. Transport lokalny	221
1.8.3. Dostarczanie energii elektrycznej	222
1.8.4. Wnioski. Analiza porównawcza	223
1.9. Ile liberalizacji i prywatyzacji?	227
1.9.1. Usługi pocztowe	228
1.9.2. Transport lokalny	229
1.9.3. Dostarczanie energii elektrycznej	231
1.9.4. Wnioski	232
1.9.5. Usługi zdrowotne	236
1.10. Podsumowanie	240
Literatura	242
2. Prywatyzacja usług publicznych i jej wpływ na jakość, zatrudnienie i wydajność – zalecenia pობadawcze (<i>Joerg Flecker, Christoph Hermann, Wiesława Kozek, Julia Kubisa, Beata Radzka</i>)	243
2.1. Wstęп	243
2.2. W kierunku rynku usług publicznych	244
2.2.1. Rekomendacje dotyczące rynku usług publicznych	245
2.3. Zatrudnienie	246
2.3.1. Rekomendacje dotyczące zatrudnienia	247
2.4. Stosunki pracy	248
2.4.1. Rekomendacje dotyczące stosunków pracy	249
2.5. Wydajność spółek i jakość usług	251
2.5.1. Rekomendacje dotyczące jakości usług	252
ZAKOŃCZENIE (<i>Wiesława Kozek</i>)	253
NOTY O AUTORACH	259
INDEKS OSÓB	263

GRA O JUTRO USŁUG PUBLICZNYCH W POLSCE

„Liberalizacja nie jest w stanie sama doprowadzić bezpośrednio do drastycznego pogorszenia warunków zatrudnienia. Może jednak prowadzić do zmiany modelu stosunków pracy grup pracowników usług publicznych działających w rozproszeniu. Tam pogarszają się warunki zatrudnienia, a nawet spada jego poziom. Model, w którym grupy danego sektora usług są silnie zorganizowane i zdolne do wysoce skoordynowanych działań, zapobiega pogorszeniu się warunków pracy. W Polsce tą zdolnością cechuje się jedynie sektor dostarczania energii elektrycznej”.

„Dosyć milczącym interesariuszem usług publicznych są w Polsce ich konsumenci. Z badań opinii publicznej przeprowadzonych dla potrzeb niniejszej analizy wynika, że przeciętny konsument chce w Polsce usług publicznych, uznaje je za potrzebne, ważne w kontekście ich funkcji społecznych, rozumie ich misję i uznaje postulat ich ogólnej dostępności. Nawet najrzetelniej przeprowadzone badania i zaprezentowane publicznie opinie konsumentów usług nie zastąpią ich rzeczywistej obecności w grze społecznej, jaką jest gra o przyszłość usług publicznych w Polsce. Nawet zagwarantowanie praw indywidualnego konsumenta i ich egzekucja nie utworzy masy krytycznej, decydującej o modelu świadczenia usług i uznania pewnych usług za publiczne. Konieczna jest ewolucja mechanizmów zmiany w kierunku tworzenia oddziaływania zbiorowych interesów konsumentów”.